

I za brata mniejszego – Wydział Teologiczny,
I za służebny Dziekanat, i za Braci Profesorów...
Wślawiony bądź za wewnętrzne piękno żaczków,
których nam dałeś,
byśmy dając im siebie,
wspólnie wzrastali dla Ciebie.

STANISŁAW CELESTYN NAPIÓRKOWSKI OFMConv

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rt.2018.65.2-10>

SPOTKANIE PRZESZŁOŚCI Z PRZYSZŁOŚCIĄ

13 listopada 2012 roku przeszłość, to znaczy ja, emerytowany od 2004 roku profesor Wydziału Teologii KUL, i Wy, wschodzące słońeczka teologii polskiej, studenci tegoż Wydziału i tegoż Instytutu Teologii Dogmatycznej.

Wschodzące słońeczka oczekują czegoś mądrego i wartościowego z tego spotkania. Za starym ci ja, bym koniecznie chciał dobrze wypaść i przypodobać się sympatycznej przyszłości. Raczej wybieram 2 myśli, na których mi szczególnie zależy i które chciałbym przekazać, by żyć – broń Boże – nie przestały: 1. myśl o naszym KULowskim środowisku oraz 2. myśl o specyfice KULowskiej mariologii.

Środowisko KUL

Wspomnę kilka osób.

Ks. prof. Antoni Słomkowski, rektor KUL zaraz po wojnie. Bardzo zasłużony we wznawianiu Uniwersytetu. Niezłomny wobec czerwonych prób zjednania do współpracy. Profesor teologii dogmatycznej (wykładał mi sakramentologię). Dbał o związek teologii z życiem duchowym. Po przymusowym odejściu z KUL-u profesor u pallotynów w Ołtarzewie. Kandydat na ołtarze.

Prof. dr hab. STANISŁAW CELESTYN NAPIÓRKOWSKI OFMConv – emerytowany profesor Wydziału Teologii KUL; adres do korespondencji – e-mail: c.napiorkowski@gmail.com

Ks. doc. dr hab. Wincenty Granat, dyrektor konwiktu, gdzie mieszkałem, profesor teologii dogmatycznej, wielki personalista, znany z tego, że po teoretycznych wykładach dorzucał piękne i głębokie zastosowania praktyczne, które notowaliśmy skrzętnie, by wykorzystywać je w naszych kazaniach i rekolekcjach. Tworzył teologię dla życia. Rektor KUL. Także niezłomny. Współzałożyciel żeńskiego zgromadzenia zakonnego.

Ks. Władysław Kornilowicz – w latach 1922-1928 wykładał liturgikę na KUL, był dyrektorem konwiktu; ks. Stefan Wyszyński obrał go za swego spowiednika. Od 1830 r. na stałe związał się z ośrodkiem dla ociemniałych w Laskach pod Warszawą. Gdziekolwiek był, tworzyło się wokół niego środowisko inteligencji głęboko zaangażowanej w życie liturgiczne i pogłębione życie duchowe. Współtworzył duchowość Lasek, którą celnie symbolizuje dwóch ludzi spacerujących w Laskach: św. Tomasz i św. Franciszek albo – jeszcze celniej – św. Franciszek zagłębiany w lekturze *Sumy teologicznej* św. Tomasza.

Ks. kard Stefan Wyszyński – student na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL 1925-1929, wicedyrektor konwiktu, duszpasterz młodzieży akademickiej. Tu spotkał ks. Władysława Kornilowicza, którego obrał za swego ojca duchownego. Doktorat w 1929 r. Temat rozprawy: *Prawa rodziny, Kościoła i państwa do szkoły*.

Wykładał na Wydziale Prawa i Nauk Ekonomiczno-Społecznych, a także chrześcijańską doktrynę społeczną w ramach Instytutu Wyższej Kultury Religijnej.

W latach 1946–1949 wielki kanclerz KUL. Utworzył Wydział Filozofii Chrześcijańskiej. Nazwa okazała się opatrnościowa, gdyż ułatwiło to obronę przed wprowadzeniem na KUL marksizmu.

Ks. Franciszek Blachnicki, założyciel Ruchu Światło-Życie, kładł tu podwaliny pod teologię pastoralną, przed Soborem siał idee soborowe, prowokował dyskusje i sprzeciwy, tworzył centrum Ruchu na Sławinku, gdzie dzisiaj ulica jego imienia i nazwiska. Zdarzało się, że się spieraliśmy... Gdy wybuchł stan wojenny, był na Zachodzie. Biskupi polscy poradzili mu, by nie wracał do kraju w tej sytuacji. Nie wrócił. W Karlsbergu (ośrodek MARIANUM) utworzył centrum oazowe i wydawał pismo: „Prawda – Krzyż – Wyzwolenie”. Pismo Chrześcijańskiej Służby Wyzwolenia Narodów. Zmarł, prawdopodobnie otruty przez małżeństwo Gontarczyków (współpracownicy ks. Blachnickiego i agenci wywiadu PRL).

O. Bruno Pawłowicz OFMConv – od kleryka zaangażowany w służbę upośledzonych, zwłaszcza niewidomych, ogólnopolski duszpasterz i wybitny charyzmatyk służby niewidomym. W latach 1982/83 – 1983/84 odbył Podyplomowe Studium Poradnictwa Psychologicznego i Psychoterapii dla Duchowieństwa na KUL. Temat pracy dyplomowej: *Telefon zaufania jako forma psychoterapii*. Zginął w wypadku samochodowym, wioząc mnie z referatem mariologicznym do prowincjałów

i generałów zakonów męskich w Warszawie w dniu 13 października 1987 r. Jego podopieczni niewidomi, razem ze mną, już go ogłosili świętym.

Bl. ks. Jerzy Popieluszko – studiował w Studium Pastoralnym Instytutu Teologii Pastoralnej Wydziału Teologicznego KUL w latach 1974/75–1975/76 (nie ukończył tych studiów z racji choroby i zmiany miejsca pracy). Słuchał tu wykładów ks. dr. Franciszka Blachnickiego, ks. prof. Romualda Raka, ks. prof. Adama Ludwika Szafrąńskiego i ks. prof. Józefa Kudasiewicza.

Ze sprawiedliwości, *ex iustitia*, trzeba dodać cały obłok wspaniałych ludzi KUL-u, jak: Stefan Swieżawski, Jerzy Kalinowski, ks. Marian Kurdziałek, O. Albert Mieczysław Krąpiec, ks. Tadeusz Styczeń, p. Irena Sławińska, ks. Stanisław Kamiński... Oni określili KUL jako wyspę od Berlina do Seulu – niezdobytą przez ateistyczny marksizm...

Św. Jan Paweł II – Karol Wojtyła – dr hab. docent etyki na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej, samodzielny pracownik naukowy od roku akademickiego 1954-55 do wyboru na papieża.

- 9 X 1954 Prof. dr J. Kalinowski, dziekan Wydziału Filozoficznego, przedstawił na posiedzeniu Senatu Akademickiego KUL wniosek Rady tegoż Wydziału o powierzenie zajęć zleconych w zakresie etyki filozoficznej ks. dr. hab. Karolowi Wojtył.
- 12 X 1954 Prorektor KUL, ks. prof. S. Płodzień, powierza ks. dr. hab. Karolowi Wojtył wykłady zlecone na Wydziale Filozoficznym w roku 1954/55, a mianowicie: 1 godz. tyg. Historia doktryn etycznych, 2 godz. tyg. proseminarium.
- 19 VIII 1955 Prorektor KUL, ks. prof. S. Płodzień, poszerza zakres zajęć zleconych ks. dr. hab. Karola Wojtyły. W roku 1955/56 prowadzić będzie: 2 godz. tyg. wykład Historia doktryn etycznych oraz 2 godz. tyg. seminarium dla studentów III i IV roku specjalizacji praktycznej.
- 31 III 1956 Prorektor KUL, ks. prof. S. Płodzień, powierza ks. dr. hab. Karolowi Wojtył 1 godz. tyg. konwersatorium etycznego na Wydziale Filozoficznym.
- 16 XI 1956 Wniosek Wydziałowej Komisji Kwalifikacyjnej oraz Rady Wydziału Filozoficznego o mianowanie ks. dr. hab. Karola Wojtyły zastępcą profesora w Katedrze Etyki, przedstawiony przez dziekana prof. dr. hab. J. Kalinowskiego 21 XI 1956 r. na posiedzeniu Senatu Akademickiego KUL.
- 27 XI 1956 Senat Akademicki na posiedzeniu w dniu 27 XI 1956 r. uchwalił jednomyślnie wniosek Rady Wydziału, podpisany ks. S. Płodzień.
- 1 XII 1956 Kolejna zmiana zajęć ks. dr. hab. Karola Wojtyły w roku 1956/57: 2 godz. tyg. wykładu oraz 2 godz. tyg. ćwiczeń z filozofii moralnej

- dla studentów I i II roku specjalizacji teoretycznej i praktycznej, 2 godz. wykładu z wybranych zagadnień z filozofii moralnej oraz 2 godz. tyg. seminarium z filozofii moralnej dla studentów III i IV roku specjalizacji praktycznej.
- 15 XI 1957 Pismo Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki informujące, że podanie Senatu Akademickiego KUL w sprawie zatwierdzenia ks. dr. hab. Karola Wojtyły jako docenta zostało rozpatrzone pozytywnie.
- 1960-1961 Bp doc. dr hab. Karol Wojtyła zostaje zatrudniony na pół etatu, prowadzi 1 godz. tyg. wykładu monograficznego z wybranych zagadnień z etyki dla studentów III i IV roku specjalizacji teoretycznej, IV i V roku specjalizacji praktycznej, oraz 2 godz. seminarium z etyki.
- 11 XI 1976 Wniosek Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej o nadanie ks. kard. doc. dr. hab. Karolowi Wojtyłe tytułu – przewidzianego Statutem KUL – profesora honorowego KUL.
- 10 XII 1976 Uchwała Senatu Akademickiego KUL w sprawie nadania ks. kard. Karolowi Wojtyłe tytułu profesora honorowego KUL.
- 31 III 1977 List Rektora KUL, prof. dr. hab. M. A. Krąpca OP, do Departamentu Studiów i Badań Uniwersyteckich i Pedagogicznych Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w Warszawie z prośbą o zatwierdzenie uchwały Senatu KUL z 10 XII 1976 r. w sprawie nadania Karolowi Kardynałowi Wojtyłe tytułu profesora honorowego KUL. Odpowiedzi Ministerstwa brak.

5 XI 2012 spotkałem na Krakowskim Przedmieściu w Lublinie p. Norberta Wojciechowskiego, który przez wiele lat był dyrektorem wydawnictw KUL-owskich, a następnie prowadził własne wydawnictwo NORBERTINUM. P. Norbert zwrócił uwagę na wielkość ks. Idziego Radziszewskiego i jego dzieła, czyli KUL. Dzięki KUL Lublin zawdzięcza swoje wybitne miejsce na mapie polskiej kultury. Nadto KUL odegrał zupełnie wyjątkową rolę w „minionej epoce”. Zwycięsko oparł się marksizmowi. Zwycięsko bronił człowieka. Był oazą wolności myśli – do tego stopnia, że tutaj szukali schronienia Michniki, Kuronie i im podobni. Tutaj nigdy nie poddała się klasyczna myśl filozoficzna. Znaczy to, że KUL odegrał bardzo ważną rolę w upadku czerwonego systemu. Może ważniejszą niż Solidarność.

W Lublinie musi stanąć piękny pomnik ks. Idziego Radziszewskiego. Koniecznie! – zakończył p. Norbert.

Specyfika KULowskiej mariologii

Moja pierwsza akademicka randka z mariologią na KUL wydarzyła się w październiku 1959 roku. Zrodziła się wierna, choć trudna miłość. Praca na KUL – lat 40 i 1 miesiąc: 1 IX 1964 – 30 IX 2004. Wiele doktoratów, magisteriów, sympozjów, kongresów, publikacji...

Najbardziej lapidarnie sformułowany program metodologiczny: „W kontekście”, co znaczy: Uprawiać mariologię w kontekście całej teologii, zwłaszcza chrystologii, eklezjologii, pneumatologii, ale także w kontekście kultury kraju, w którym i dla którego uprawia się mariologię; także z uwzględnieniem pobożności ludowej.

Inne znamię naszej KULowskiej mariologii – recepcja mariologii Soboru, adhortacji *Marialis cultus* i encykliki *Redemptoris Mater*.

Jeszcze inne znamię: szacunek (ale krytyczny) dla doświadczenia.

Wybijająca się tematyka: pośrednictwo, Maryja w kulcie, mariologia polska (Kustusz, Wszolek, Pohorecki, Napiórkowski, Waluś).